

MAD & VERDENSMÅL I AFRIKA

Inspiration til aktiviteter: **CHIAFRØ**

Aktiviteter

1. MINDMAP
2. TALKING CHIPS/ARBEJDSSPØRGSMÅL
3. VIDENSSKYER

Links til mere om chiafrø/understøtning til aktiviteter:

<https://taenk.dk/forbrugerliv/mad-og-indkoeb/chiafroe-hvor-sunde-er-de>

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Risikovurdering-og-godkendelse-af-foedevareer.aspx>

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/med-et-lille-froe-van-vil-revolutionere-afrikanske-boenders-livsvilkaar-i-afrika-kalder-de>

<https://frida.fooddata.dk/food/1728?>

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Nye-f%C3%B8devarer-og-f%C3%B8devareingredienser.aspx>

MINDMAP

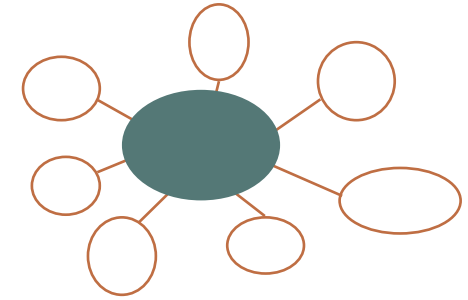
Case, bæredygtighed og verdensmål

Indhold & Formål

Eleverne laver i grupper et detaljeret mindmap med forskellige vinkler i forhold til film/case/chiafrø. Mindmap-metoden er velegnet til brainstorm, god til visualisering og strukturering af refleksioner og viden og til at skabe overblik over et emne. Detaljeringsgraden i et mindmap vil afhænge af krav til indhold, tid og målgruppe, hvilket giver mulighed for differentiering i aktiviteten.

Proces & Trin

- Introducer forløb/proces, bæredygtighedsbegreb og verdensmål.
- Se i fællesskab filmen: Chiafrø - sort guld.
- Forklar, hvad et mindmap er og temaet for mindmappet ("center"): Film/case og chia.
Prioriter et minimumsindhold for mindmappet - fx der kan/skal indgå og inddrages følgende emner i mindmappet:
Chia i mad (eksempler på mad/retter med chia)
Chia, sundhed og ernæring (næringssammensætning mv.)
Case/chia og bæredygtighed (social, miljømæssig, økonomisk)
Case/chia og verdensmål (hvilke/hvilket verdensmål og evt. delmål relaterer casen sig til?)
- Inddel eleverne i grupper af 3-4 elever og uddel Mega Post-it og tusser til hver gruppe.
- Grupperne bliver enige om opbygningen af mindmappet og prioriterer eventuelt i de emner, de vil fokusere på, skal indgå i mindmappet.
- Gruppen undersøger, tegner, udbygger i fællesskab deres mindmap med så mange refleksioner og viden om case og chia, som de har og kan nå at undersøge indenfor en tidsramme (fx 1 time).
- Lad grupperne videndele/præsentere deres mindmap for hinanden (fx 2 grupper sammen) eller hæng alle mindmaps op på en væg og lad grupperne kort præsentere det væsentligste i deres mindmap.
- Lav en fælles opsummering og afrunding ift. elevernes mindmaps, film/case, bæredygtighed og kobling til verdensmål, hvilke eksempler og verdensmål er i spil?

Tid: 1,5 time

Organisering: Gruppe

Materialer: Mega Post-it el. A3-papir, tusser

Variation & Tip

Print evt. verdensmål og delmål i sæt til alle grupper: [Klik her for link](#)

Lad grupperne lave mindmaps, hvor de koncentrerer sig om forskellige vinkler ift. case og chiafrø – fx dyrkning/produktion, sundhed/ernæring, bæredygtighed, verdensmål mv.

Brug digitale værktøjer til mindmaps og del (fx. Google Jamboard, Prezi, MindMeister, MURAL m.fl.).

Bilag

Ingen!

TALKING CHIPS/ARBEJDSSPØRGSMÅL

Find svar og del

Indhold & Formål

Eleverne forbereder sig på besvarelse af en række spørgsmål forud for "Talking chips", som er en metode til videndeling gennem aktiv lytning og en sjov metode til at få alle elever til at byde ind med viden og refleksioner. Alle kan være med. En aktivitet, der også giver en umiddelbar evaluering af elevernes læring.

Proces & Trin

- Introducer forløb/proces.
- Se i fællesskab filmen: Chiafrø - sort guld.
- Inddel eleverne i par og uddel/del arbejdsspørgsmål til alle par.
- Eleverne forbereder sig på besvarelser og tager noter. Sæt tidsramme (fx. 1 time).
- Bed eleverne finde sammen i 2 par, (dvs. så der dannes grupper af 4 el. 5 i nogle, hvis ulige).
- Uddel et sæt "Talking-chips-kort" til alle grupper, som spreder kortene midt på bordet.
- Introducer spilleregler og sæt tidsramme (fx 20 min.):
- Alle elever vælger en ting, som er deres egen "talking chip" (fx nøgler, mobil, vandflaske).

En elev "tager" ordet ved at lægge deres "talking chip" ind på bordet ved det kort/spørgsmål, som de gerne vil besvare el. sige noget om. Den der kommer først, har ordet.

Eleven tager sin "talking chip" tilbage, når han/hun er færdig med at tale.

Andre kan byde ind efterfølgende og supplere, hvis de lægger deres "talking chip" ind på bordet/kortet.

Gruppen fortsætter til alle kort/spørgsmål er igennem el. til tiden er gået.

- Afrund aktiviteten i plenum for at få en fornemmelse for læring, uafklarede spørgsmål, uddybning, feedback mv.

Tid: 1,5 time

Organisering: Par, Gruppe

Materialer: Print/del Arbejdsspørgsmål til par + print/klip sæt af "Talking chips-kort" til grupper (bilag)

Variation & Tip

Brug spørgsmålene som dialogkort el. fx. "Vælg fra viften", hvor eleverne på skift har roller: Elev 1. Kortholder (vifte), 2. Trækker/læser spørgsmål højt, 3. Svarer, 4. Støtter og roser - Rollerne roterer (se aktiviteten under film: Twisted Leaf!).

Bilag

Arbejdsspørgsmål + "Talking chips-kort".

BILAG: ARBEJDSSPØRGSMÅL

Opgave

PARVIS

Tal om/undersøg/find svar på følgende:

- Hvad handler filmen/casen om og hvad var det mest interessante?
- Hvad er chiafrø og hvor stammer chiafrø oprindeligt fra?
- Hvor i verden dyrker man chiafrø og dyrker vi chiafrø i Danmark?
- Hvorfor er chiafrø en god afgrøde i tørkeramte områder ift. andre afgrøder?
- Hvilke ernærings- og sundhedsmæssige fordele fremhæves ved chiafrø?
- Er der anbefalinger i Danmark ift. indtagelse af chiafrø?
- Undersøg evt. chiafrøets ernæringsmæssige sammensætning i: <https://frida.fooddata.dk/>
- Hvilke næringsstoffer er chiafrø især rig på?
- Chiafrø er godkendt "novel food" - hvad betyder det?
- Hvad kan chiafrø bruges i madlavning?
Giv eksempler på retter med chiafrø!
- Hvor og hvordan kommer bæredygtigheden ind ift. filmen/casen?
- *Hvis I når:* Hvilke verdensmål og evt. delmål relaterer filmen/casen sig mest til og hvordan?
<https://www.verdensmaalene.dk/maal>

Links til mere om chiafrø/understøtning til aktiviteter:

<https://taenk.dk/forbrugertiliv/mad-og-indkoeb/chiafroe-hvor-sunde-er-de>

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Risikovurdering-og-godkendelse-af-foedevarer.aspx>

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/med-et-lille-froe-van-vil-revolutionere-afrikanske-boenders-livsvilkaar-i-afrika-kalder-de>

<https://frida.fooddata.dk/food/1728?>

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Nye-f%C3%B8devarer-og-f%C3%B8deveareingredienser.aspx>

I kan gense filmen her:

Chiafrø – sort guld

[klik her ↑](#)

BILAG: "TALKING-CHIPS-KORT"

Hvad handler filmen/ casen om?	Hvor stammer chia oprindeligt fra?	Hvad var det mest interessante i filmen/ casen?
Hvad er "novel food"?	Hvorfor er chia en god afgrøde i tørkeramte områder?	Hvilke ernærings- og sundhedsmæssige fordele fremhæves ved chia?
Hvilke næringsstoffer er chia rig på?	Giv eksempler på mad/ retter med chiafrø!	Bruger/spiser du selv chiafrø?
Hvor og hvordan kommer bæredygtigheden ind ift. filmen/casen?	Hvilke verdensmål relaterer filmen/casen sig mest til – og hvordan?	Er der anbefalinger i Danmark ift. indtagelse af chiafrø?
	Hvad sker der, hvis man spiser for mange chiafrø?	Hvilke fordele er der ved at dyrke chia i Kenya fremfor majs?

VIDENSSKYER & find/få svar på ...

Det ved jeg, det vil jeg gerne vide

Indhold & Formål

Repetitions- og refleksionsaktivitet der kan anvendes som afrunding på undervisning eller som opstart ift. forudgående emner/undervisning. At eleverne får sat ord på/nedskrevet og visualiseret det, de ved og det, de gerne vil vide. Velegnet til efterfølgende deling mellem flere elever, således de også får formuleret sig om stoffet og får udbygget deres "vidensskyer".

Proces & Trin

- Introducer forløb/proces.
- Se i fællesskab filmen: Chiafrø
- Uddel "Vidensskyer" (bilag) til alle elever, hvor de individuelt udfylder "Det ved jeg skyer" og "Det vil jeg gerne vide skyer" om... (casen, indhold, chiafrø mv.).
- Bed eleverne finde sammen parvis, hvor de deler deres "Det ved jeg skyer" og tilføjer flere nye skyer til deres eget ark undervejs.
- Lad aktiviteten fortsætte i par (evt. grupper), hvor de sammen forsøger at finde svar på deres "Det vil jeg gerne vide skyer" og skriver korte svar ind i skyerne, så der nu kommer endnu flere vidensskyer.
Sæt en passende tidsramme for hvert trin (fx 5 min., 10 min., 20 min.).
- Rund aktiviteten af i plenum med eksempler fra elevernes vidensskyer.

Tid: 15 eller 60 minutter

Organisering: Individuel, Parvis

Materialer: Print X antal: "Vidensskyer" (bilag)

Variation & Tip

Hæng elevernes vidensskyer op på en væg og lav en fælles opsummering på skyerne og uopklarede spørgsmål mv.

Afkort aktiviteten ved kun en individuel del og indsamle skemaer ift. læringsudbytte, samt samle evt. "Det vil jeg gerne vide" til fælles liste over spørgsmål.

Bilag

Vidensskyer.

BILAG: VIDENSSKYER

DET VED JEG ...

DET VIL JEG GERNE VIDE ...

